

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

17 ноември 1993 година*

„Пътен транспорт - Определяне на тарифи - Държавни разпоредби.”

По дело C-185/91

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на Landgericht Koblenz (Областен съд - Кобленц), (Федерална република Германия) по производство, висящо пред този съд между

Bundesanstalt für den Güterfernverkehr

и

Gebr. Reiff GmbH & Co. KG,

относно тълкуването на член 5, параграф втори и член 85 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател на състав, г-н G.F. Mancini, г-н J.C. Moitinho de Almeida (председатели на състав), г-н С.N. Kakouris, г-н R. Joliet, г-н F.A. Schockweiler, г-н G.C. Rodríguez Iglesias, г-н F. Grévisse, г-н M. Zuleeg, г-н P.J.G. Kapteyn и г-н J.L. Murray, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Darmon,

секретар: г-н H.A. Rühl, главен администратор,

като има предвид писмените становища, представени:

- за Bundesanstalt für den Güterfernverkehr, от адв. H.J. Niemeyer, Rechtsanwalt Щутгарт,
- за Gebrüder Reiff GmbH & Co. KG, от адв. D. Neufang, Rechtsanwalt, Бон,
- за германското правителство от г-н E. Röder, Ministerialrat във федералното министерство на икономиката, и г-н С.-D. Quassowski, Regierungsdirektor в същото министерство, в качеството им на представители,
- за гръцкото правителство от г-н Vassileios Kondolaimos, помощник юридически съветник в Държавния правен съвет, в качеството му на представител,
- за Комисията на Европейските общности, от г-н В. Langeheine, член на Правната служба, в качеството му на представител,

* Език на производството: немски.

предвид изложеното в доклада за съдебното заседание,

след като изслуша становищата на Bundesanstalt für den Güterfernverkehr, на Gebrüder Reiff GmbH & Co. KG, на германското правителство, на гръцкото правителство, на правителството на Обединеното кралство, представлявано от г-н А. Маснаб, адвокат, в качеството му на представител, и на Комисията, на заседанието от 30 септември 1992 г.,

предвид отговорите на писмените запитвания на Съда представени:

- за Gebrüder Reiff GmbH & Co. KG, от адв. D. Neufang,

- за белгийското правителство от г-н Robert Hoebaert, Административен директор в Министерство на външните работи, външната търговия, и развитие на сътрудничеството, в качеството на представител,

- за датското правителство от г-н Joergen Molde, юридически съветник в Министерство на външните работи, в качеството на представител,

- за германското правителство от г-н Ernst Röder и г-н Claus-Dieter Quassowski, в качеството на представители,

- за гръцкото правителство от г-н Vassileios Kondolaimos, заместник юридически съветник в Държавния правен съвет и г-жа Maria Bosdeki, представител на Държавния правен съвет, пълномощници,

- за испанското правителство от г-н Alberto Navarro González, генерален директор за правна и институционална координация в Общността, г-н Miguel Bravo-Ferrer Delgado и г-жа Gloria Calvo Díaz, abogados del Estado в отдела по въпроси на Общността, в качеството на представители,

- за френското правителство от г-жа E. Belliard, заместник директор по правни въпроси в областта на икономиката в Министерство на външните работи, и г-жа Catherine de Salins, съветник в същото министерство, представители,

- за ирландското правителство от г-н Michael A. Buckley, Chief state soliciter, в качеството му на представител, г-н John Cook SC, и г-жа Jennifer Payne, barrister-at-law

- за италианското правителство от професор Luigi Ferrari Bravo, началник на Правен отдел в Министерство на външните работи, в качеството на представител, подпомаган от г-н Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato,

- за нидерландското правителство, от г-н A. Bos, юридически съветник в Министерство на външните работи, в качеството на представител,

- за португалското правителство от г-н Luis Inez Fernandes, Директор на Правен отдел в Главна дирекция „Европейски общности“ в Министерство на външните работи, и г-н J. A. Sousa Fialho Lopes, заместник главен директор на Главна дирекция „Конкуренция и цени в Министерство на търговията, представители,

- за правителството на Обединеното кралство от г-жа Lucinda Hudson, от Treasury

Solicitor's Department, в качеството на представител, подпомагана от г-н S. Richards и г-н N. Paines, barristers,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н B. Langeheine,

след като изслуша становищата на Bundesanstalt für den Güterfernverkehr, на „Gebrüder Reiff GmbH & Co. KG”, на германското, испанското, френското, ирландското и италианското правителства, нидерландското правителство, представлявано от г-н J.W. de Zwaan, помощник юридически съветник в Министерство на външните работи, в качеството му на представител, на Обединеното кралство и на Комисията, на заседанието от 27 април 1993 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 юли 1993 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 14 юни 1991 г., постъпило в Съда на 22 юли 1991 г. Landgericht Koblenz е отправил, по силата на член 177 от Договора за ЕИО, преюдициално запитване относно тълкуването на член 85 и член 5, параграф 2 от Договора за ЕИО, за да може да се произнесе по съвместимостта на тези разпоредби със задължителната процедура за одобрение, установена в немския Закон за тарифите за пътен транспорт.

2. Този въпрос беше повдигнат по спор между Bundesanstalt für den Güterfernverkehr (Федералната служба за транспорт на стоки на далечни разстояния, наричана по – нататък „Bundesanstalt”) и Gebrüder Reiff GmbH & Co. KG (наричана по-нататък „Reiff”), относно иск предявен от Bundesanstalt срещу Reiff във връзка с плащане на разликата между тарифата за транспорт, приета от федералния министър на транспорта и цената, която действително е фактурирана на „Reiff” от превозвача.

3. Във Федерална република Германия, услугите за превоз са уредени от Güterkraftverkehrsgesetz (Закон за сухопътния превоз на стоки, наричан по-нататък „GüKG”). Неговата цел, съгласно член 7 е по-специално да се постигне икономически оправдано разпределение на дейности между видовете транспорт въз основа на пазарни цени и лоялна конкуренция.

4. Тарифите се определят от тарифни експерти въз основа на критерии, определени със закон. Комисиите са съставени от експерти по тарифите в съответния бранш на транспортния бизнес, избрани от федералния министър на транспорта, от лицата, предложени му от предприятия или асоциации в съответния сектор. Законът уточнява, че членовете на тарифните комисии следва да се освободят от своите задължения в общественения сектор и не следва да са обвързани от определения или инструкции. Министърът може да взема участие на заседанията на комисиите лично, чрез свой представител или да делегира това право на служители от Bundesanstalt (членове 20 а, 21 и 21 б от „GüKG”).

5. Законът предвижда, че тарифните комисии следва да дават възможност на консултативен съвет, съставен от представители на транспортни фирми и свързани с всяка тарифна комисия, да представят становище преди определянето на тарифите (член 21а от GüKG).

6. Решенията на тарифните комисии следва да се одобряват от федералния министър на транспорта, който действа съгласувано с федералния министър на икономиката. федералният министър на транспорта може, по споразумение с федералния министър на икономиката, сам да определя тарифи вместо тарифната комисия, ако общественият интерес налага това. Определените и одобрени тарифи се публикуват под формата на заповеди и са задължителни за предприятията (член 20 а от GüKG).

7. Ако фактурираната такса за превоз е по-ниска от определената в тарифата, предприятието трябва да оспорва разликата. Ако предприятието не го направи, правото на такова искане за изравняване се прехвърля на федералната служба, която следва да изиска плащане от свое име от търговеца, изпращач на стоката (член 23 от GüKG).

8. Reiff е извършвал транспортна дейност за цена, по-ниска от определената в тарифата, и федералната служба е започнала дело срещу това дружество, за да възстанови разликата между цената, платена на превозвача, и тарифата.

9. При тези обстоятелства, Landgericht Koblenz отлага решението си по спора, в очакване на отговор на следното преюдициално запитване:

„Съвместима ли е задължителната процедура във Федерална република Германия за определяне на тарифи, която е установена от член 20 и следващите от GüKG, с разпоредбите на член 85, параграф 1 и член 5, параграф 2 от Договора за ЕИО, или различните тарифи, определени съгласно посочените по-горе разпоредби, са недействителни, заради нарушение на член 85, параграф 1 и член 5, параграф 2 от Договора за ЕИО, съгласно член 85, параграф 2 от Договора за ЕИО?“

10. Посочва се и протоколът от заседанието за по-пълно изложение на фактите по делото, процедурата и писмените становища, представени на Съда, които са посочени или разглеждани по-нататък, само доколкото са необходими за обосноваване на решението на Съда.

11. Още в началото следва да се отбележи, че по дела на основание член 177 от Договора, Съдът не следва да се произнася по съвместимостта на разпоредби от национални закони с правото на Общността; въпреки това, Съдът е компетентен да предостави на националния съд цялата информация, както и да тълкува правото на Общността, което може да помогне на националния съд да реши дали оспорваните разпоредби са съвместими с правото на Общността.

12. Следва да се отбележи също че, както съдът е постановил в Решение от 30 април 1986 г. ASJES (209 до 213/84, Recueil. стр. 1425), правилата за конкуренцията в Договора и по-специално тези по членове 85 - 90, се прилагат за транспортните услуги.

13. При тези обстоятелства, въпросът, поставен от Landgericht Koblenz, трябва да се тълкува, по същество като искане за определяне дали член 3 , буква е), член 5, параграф 2 и член 85 от Договора за ЕИО изключват възможността за правила на държава-членка, които определят тарифите за превоз на стоки на дълги разстояния да се приемат от тарифни комисии и да са задължителни за всички икономически субекти, след одобряването им от обществен орган, при условия, като предвидените в GüKG.

14. Следва също така да се има предвид, че самата разпоредба на член 85 от Договора се отнася само за действия на предприятия, а не за законодателни мерки или правила, приемани от държавите-членки. Съдът в съответствие с това твърди, обаче, че член 85,

разглеждан във връзка с член 5 от Договора, изисква държавите-членки да не приемат или оставят в сила мерки, дори с характер на нормативен акт, които могат да доведат до неефективност на правилата за конкуренция, приложими за предприятията. По силата на същата съдебна практика, такъв е и случаят, когато държава-членка налага или подкрепя приемането на споразумения, решения или съгласувани практики в нарушение на член 85, или подсилва техните последици, или лишава своето законодателство от неговия официален характер, като делегира на частни търговци отговорността за вземане на икономически решения, оказващи влияние на икономиката (вж. Решение от 21 септември 1988 г., Van Eycke 267/86, Recueil, стр. 4769, точка 16).

15. За да даде полезен отговор на националния съд, следователно необходимо е да се отчете на първо място дали нормативната уредба, като GüKG, е показателна за наличието на споразумение, решение или съгласувана практика по смисъла на член 85 от Договора.

16. По отношение на ролята на икономическите субекти, Съдът е счел, че фактът, че обществен орган назначава като членове на орган, отговарящ за определяне на цените, лица, предложени от търговски организации, които са пряко заинтересовани, не изключва наличието на споразумение, решение или съгласувана практика по смисъла на член 85 от Договора, ако тези лица са преговаряли и сключили споразумение за цените като представители на организациите, които са ги предложили (вж. Решение от 30 януари 1985 г., BNIC/Clair, 123/83, Recueil, стр.391).

17. В тази връзка следва да се отбележи, че тарифните комисии, предвидени от GüKG, са съставени от експерти по тарифите от съответните сектори на бизнеса с транспортни услуги, които не са обвързани със заповеди или инструкции от предприятията или асоциациите, които са ги предложили за назначение на федералния министър на транспорта. Следователно, тези комисии не могат да се считат за срещи на представители на предприятия в съответния сектор.

18. Освен това, GüKG не позволява на тарифните комисии да определят тарифи, като отчитат само интересите на предприятията или асоциациите на предприятия, ангажирани в сферата на транспорта, а изисква от тях да отчитат и интересите на селскостопанския сектор и на малките и средни предприятия или региони, които са икономически слаби или имат недостатъчни възможности за транспорт. Нещо повече, тарифите се определят само след задължителна консултация с консултативен комитет, съставен от представители на потребителите на услугите.

19. Следователно, съгласно системата за определяне на тарифите за пътен транспорт, подобна на тази предвидена от GüKG, членовете на тарифните комисии, въпреки че са избрани от федералния министър на транспорта по предложение на пряко заинтересованите търговски организации, не може да се считат за представители на последните, които са събрани, за да преговарят и сключат споразумение за цените.

20. На второ място, необходимо е да се реши дали публичните власти са делегирали техни права, свързани с определянето на тарифи, на отделни икономически субекти.

21. GüKG има за цел да гарантира възможно най-добрите транспортни услуги и възлага на федералното правителство задачата да сближи условията и конкуренцията между различните видове транспорт, както и да гарантира икономически оправдано разделение на техните дейности. С тази цел, GüKG изрично изисква федералният министър на транспорта да хармонизира услугите и цените на различните видове

транспорт, за да избегне нелоялната конкуренция, най-вече между сухопътен, железопътен и речен транспорт.

22. За да изпълни тази отговорност, федералният министър на транспорта не само има право да учредява тарифни комисии и консултативни комитети, както и да взема решения за тяхното съставяне и структура, но също така има право да участва в техните заседания лично или чрез представител, или да упълномощи с това право служители от федералната служба. Нещо повече, ако тарифите, определени от тарифната комисия, са във вреда на обществения интерес, федералният министър може, след консултации и съгласие от страна на федералния министър на икономиката, сам да определи тарифи, вместо тарифната комисия.

23. Следователно съгласно системата за определяне на тарифи за пътен превоз от вида, въведен от GüKG, публичните власти не са делегирали своите правомощия, свързани с определянето на тарифи, на частни икономически субекти.

24. Следователно, в отговор на поставения въпрос, трябва да се заяви, че член 3, буква е), член 5, параграф 2 и член 85 от Договора за ЕИО не изключват приложението на разпоредби на държавите-членки, които предвиждат, че тарифите за транспорт на стоки на дълги разстояния се определят от тарифни комисии и следва да са задължителни за всички предприятия, след одобряването им от публичните власти, ако членовете на тези комисии, въпреки че са избрани от публичните власти по предложение на съответните търговски сектори, не са представители на последните, които са се събрали да преговарят или се споразумяват по цените, а са независими експерти, събрани за да определят тарифите при отчитане на обществения интерес и ако публичните власти не се отказват от своите изключителни правомощия, а по-специално да гарантират, че комисииите определят тарифите, като отчитат обществения интерес и при необходимост, да заменят решение на комисията със свое решение.

По съдебните разноски

25. Разноските, направени от белгийското, датското, немското, гръцкото, испанското, френското, ирландското, италианското, нидерландското и португалското правителства, както и от това на Обединеното кралство, от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред преpraщачата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът реши,

като се произнася по въпроса, поставен от Landgericht Koblenz, с определение от 14 юни 1991 г., реши:

Член 3 , буква е), член 5, параграф 2 и член 85 от Договора за ЕИО не изключват възможността за съществуване на разпоредби на държава-членка, които предвиждат тарифите за пътен транспорт на стоки на дълги разстояния да се определят от тарифни комисии и да са задължителни за всички икономически субекти, след одобрението им от публичните власти, ако членовете на тези комисии, въпреки че са избрани от публичните власти по предложение на съответните търговски сектори, не са представители на последните, които са

свикани да преговарят и се споразумяват по цените, а са независими експерти, свикани да определят тарифи въз основа на отчитане на обществения интерес, и ако публичните власти не се откажат от своите изключителни правомощия, и по-специално да гарантират, че комисиите определят тарифи при отчитане на обществения интерес, и при необходимост заменят решението на комисиите със свое решение.

Подписи